

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการขององค์กรธุรกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร องค์กรธุรกิจ อาจารย์ และผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ส่วนบุคคล และลักษณะทางด้านวิชาชีพ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรธุรกิจ เพื่อสร้างแบบสอบถาม

ในบทนี้เป็นการเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. ประชากร อาจารย์จำนวน 230 คน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาบริหารธุรกิจ จากสถาบันในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 5 แห่ง สถาบันในสังกัดกรมอาชีวศึกษา 3 แห่ง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 230 ฉบับ และได้แบบสอบถามกลับคืน ร้อยละ 96.09 ดังนี้

ตารางที่ 1 อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามสถาบัน

สถาบัน	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ	35	30	85.7
วิทยาเขตจักรพงษ์ขุนารณ	18	18	100.0
วิทยาเขตพัฒนรัชการพระนคร	35	32	91.4
วิทยาเขตบพิตรพิมุขจักรวรรดิ	18	18	100.0
วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ	25	25	100.0
วิทยาลัยพัฒนรัชการเชตพน	35	35	100.0
วิทยาลัยพัฒนรัชการธนบุรี	34	34	100.0
วิทยาลัยพัฒนรัชการบางนา	30	29	96.67
รวมทั้งสิ้น	230	221	96.09

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
การบัญชี	97	88	90.72
การตลาด	42	42	100.00
การเลขานุการ	61	61	100.00
การโฆษณา	4	4	100.00
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	18	18	100.00
การเงินและการธนาคาร	8	8	100.00
รวมทั้งสิ้น	230	221	96.09

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

2.1 ผู้บริหารองค์กรธุรกิจ ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับกลางขององค์กรธุรกิจ อันได้แก่ หัวหน้าแผนก หัวหน้าหน่วยงานในองค์กรธุรกิจ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 2,151 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามชั้น (Stratified Sampling) ตามขนาดขององค์กรธุรกิจ ซึ่งจำแนกตามเกณฑ์ของกรมแรงงานที่ถือจำนวนลูกจ้างในการแบ่งขนาด ได้จำนวนผู้บริหารองค์กรธุรกิจ 333 คน

2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาบริหารธุรกิจ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532-2534 จากสถาบันในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 5,247 คน สุ่มตัวอย่างตามชั้น (Stratified Sampling) ตามสาขาวิชา และสุ่มรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวน 556 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของผู้บริหารองค์กรธุรกิจ และผู้สำเร็จการศึกษา ได้ใช้ตัวเลขขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Yamane ที่

ความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 4 และร้อยละ 5 ตามลำดับ (อ้างอิงใน
อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2530)

จากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารองค์กรธุรกิจ 333 คน จากธุรกิจ 3 ขนาด
โดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 333 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนร้อยละ 80.18 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผู้บริหารองค์กรธุรกิจผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดองค์กรธุรกิจ

องค์กรธุรกิจ	จำนวนที่แบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	30	30	100.00
ขนาดกลาง	274	207	75.55
ขนาดใหญ่	30	30	100.00
รวมทั้งสิ้น	333	267	80.18

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากกลุ่มตัวอย่างของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 8 สถาบัน 6 สาขาวิชา
โดยส่งแบบสอบถาม จำนวน 556 ฉบับ และได้แบบสอบถามกลับคืน ร้อยละ 82.01 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผู้สำเร็จการศึกษาคือตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถาบัน

สถาบัน	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
วิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพ	72	64	88.89
วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ	40	32	80.00
วิทยาเขตพัฒนวิชัยการพระนคร	157	144	91.72
วิทยาเขตพัฒนวิชัยจักรวรรดิ	47	38	80.85
วิทยาเขตพัฒนวิชัยมหาเมฆ	23	23	100.00
วิทยาลัยพัฒนวิชัยการเชคูน	70	50	71.43
วิทยาลัยพัฒนวิชัยการธนบุรี	82	65	79.27
วิทยาลัยพัฒนวิชัยการบางนา	65	40	61.54
รวมทั้งสิ้น	556	456	82.01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
การบัญชี	222	188	84.68
การตลาด	125	87	69.60
การเลขานุการ	90	73	81.11
การโฆษณา	32	32	100.00
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	55	44	80.00
การเงินและการธนาคาร	32	32	100.00
รวมทั้งสิ้น	556	456	82.01

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 3 ชุดคือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารองค์กรธุรกิจ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านลักษณะส่วนตัว และด้านวิชาชีพ จำนวน 65 ข้อกระทง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาที่สังกัด วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา
ด้านลักษณะส่วนตัว และด้านวิชาชีพ จำนวน 65 ข้อกระทง ตามรายละเอียดดังนี้

ความคิดเห็น	ข้อกระทง
ลักษณะที่พึงประสงค์ส่วนตัว	
ด้านบุคลิกภาพ	12
ด้านมนุษยสัมพันธ์	9
ด้านทัศนคติ	8
ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพ	
ด้านความรู้ทางวิชาการตามสาขาวิชา	12
ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน	19
ด้านประสบการณ์	5

การประมาณค่าใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีทางเลือก
5 ระดับ ทั้งนี้กำหนดค่าของน้ำหนักความสำคัญแต่ละระดับดังนี้

5	คะแนน	เท่ากับ	มากที่สุด
4	คะแนน	เท่ากับ	มาก
3	คะแนน	เท่ากับ	ปานกลาง
2	คะแนน	เท่ากับ	น้อย
1	คะแนน	เท่ากับ	น้อยที่สุด

การปรับปรุงเครื่องมือและการทดลองใช้

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช
2536 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ กรมอาชีวศึกษา และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
พุทศักราช 2527 บริหารธุรกิจ ฉบับแก้ไขปรับปรุง 2530 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
แนวคิด ทฤษฎี คำรา งานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรธุรกิจระดับกลางที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการวางแผนกำลังขององค์กรและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้ได้
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านทัศนคติ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านประสบการณ์ ประกอบคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีรายนามบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ดังนี้

1. คุณเกียรติ สุริยา
ผู้จัดการฝ่ายการพนักงาน ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
2. คุณเจษฎา ชูการค้า
หัวหน้าหน่วยวิเคราะห์การพนักงาน ธนาคารทหารไทย จำกัด

(มหาชน)

3. คุณเวโรจน์ ลิ่มจรรุญ
ผู้จัดการฝ่ายธุรการและจัดซื้อ บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)
4. คุณดวงแข เขมศิริ
หัวหน้าแผนกระบบงาน บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)
5. คุณจิรวัดน์ เวชราภรณ์
หัวหน้าหน่วยสินเชื่อ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาบางพลัด
6. คุณสมพงษ์ ชาญศิริศักดิ์สกุล
ผู้จัดการฝ่ายบริหาร บริษัทพงษ์วรินทร์การพิมพ์ จำกัด

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบสาระในเนื้อหา การใช้ภาษาเพื่อสื่อความเข้าใจ กับผู้บริหารองค์กรธุรกิจ จำนวน 10 คน อาจารย์ 5 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 20 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2536 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2537 โดยติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารฝ่ายบุคคลขององค์กรธุรกิจ และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

ผลของการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้ง 3 ชุด มีดังนี้

1. แบบสอบถาม ผู้บริหารองค์กรธุรกิจ จำนวน 333 ชุด ได้รับคืนที่สมบูรณ์ 267 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.18

2. แบบสอบถาม ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 556 ชุด ได้รับคืนที่สมบูรณ์จำนวน 456 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.01

3. แบบสอบถาม อาจารย์ จำนวน 230 ชุด ได้รับคืนที่สมบูรณ์ จำนวน 221 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.09

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS : Statistical Package for the Social Sciences แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง คือ

แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านลักษณะส่วนตัวและด้านวิชาชีพ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริหารองค์กรธุรกิจ อาจารย์ และการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยได้จำแนกแปลผลค่าเฉลี่ยรายข้อออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหารองค์กรธุรกิจ สรุปประมวลผลความคิดเห็น นำเสนอในรูปความเรียง